

Poznań, 23 lutego 2022 r.

**Stanowisko Rady Dziekańskiej Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ws. nowelizacji ustawy Prawo oświatowe z dn. 9 stycznia 2022 r.**

Rada Dziekańska Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM w Poznaniu wyraża najwyższe zaniepokojenie projektem nowelizacji ustawy Prawo oświatowe z dn. 9 stycznia 2022 r., która po powtórny przegłosowaniu w dn. 9 lutego została przesłana do podpisania do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Projekt ustawy proponuje szereg zapisów oddających kontrolę nad pracą polskich szkół w ręce kuratorów oświaty. To kurator oświaty ma odtąd jednoosobowo decydować o możliwości współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi, będzie miał również prawo usuwać ze stanowiska dyrektora szkoły, którego działania w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi uzna za niesłuszne (bez możliwości odwołania od tej decyzji). Ponadto bez pozytywnej opinii kuratora (dotąd mogła to być opinia negatywna) niczego w zakresie pracy polskich szkół nie będzie mógł postanowić samorządowy organ prowadzący. W wyniku zakładanych zmian szkoła (oraz organ prowadzący) miałyby zostać poddana olbrzymiej kontroli i stałej presji ze strony kuratora oświaty. Uważamy, że projekt ten będzie miał wyłącznie negatywne skutki dla pracy polskich szkół. W praktyce bowiem sparaliżuje związki szkół z otoczeniem społecznym, doprowadzi do bierności nauczycieli (każda zaplanowana aktywność musi mieć zgodę kuratora co najmniej na 2 miesiące przed

wydarzeniem) chcących współpracować z wieloma podmiotami wspierającymi obecnie i urozmaicającymi pracę dydaktyczną, zmieni dyrektorów szkół w obawiających się podejmowania decyzji zarządców. Przede wszystkim niepokoi, że projekt wygląda na próbę objęcia szkół kontrolą ideologiczną (kurator będzie sprawdzał światopoglądowy charakter pracy organizacji pozarządowej), w czym powieliła najgorsze wzory z czasów komunistycznych, kiedy poszerzona władza kuratora oświaty służyła głównie temu celowi.

Projekt odczytujemy dodatkowo jako kolejny przejaw osłabiania podmiotowości szkół i nauczycieli, anihilacji aktywnych wspólnot złożonych z nauczycieli, władz szkoły, uczniów i rodziców, wszyscy oni będą od teraz musieli się stale oglądać na decyzje wszechmocnego kuratora, aby móc rozwinąć jakikolwiek dodatkowy rodzaj aktywności dydaktycznej.

Za równie niepokojące uważamy zapisy projektu nowelizacji ustawy przewidujące przekazywanie przez Ministerstwo Edukacji i Nauki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych danych dotyczących udawania się przez nauczycieli na urlopy macierzyńskie i zdrowotne. Z punktu widzenia nauczycieli musi to zostać uznane za objaw rosnącej kontroli i braku zaufania do ich działań.

Wskazane przez nas szkodliwe zapisy projektu nowelizacji ustawy podtrzymują pewien stały od lat kierunek decyzji kolejnych rządowych władz oświatowych w Polsce, które obniżają godność polskiego nauczyciela, samodzielność pracy szkół, społeczne uznanie dla doniosłej roli pracy nauczycielskiej. Postępującą degradację znaczenia społecznego polskich szkół widzimy z bliska – i od dawna – jako wykładowcy pracujący na wydziale kształcącym przyszłych nauczycieli języka ojczystego. Z ubolewaniem patrzymy, jak wielu naszych wychowanków, uzdolnionych młodych pedagogów, ostatecznie nie decyduje się na podjęcie pracy nauczycielskiej, do której czują powołanie. Rezygnują z wykonywania wymarzonej profesji nie tylko z powodu finansowego upośledzenia zawodu nauczyciela w Polsce, ale także systemowych rozwiązań takich jak projekt nowelizacji ustawy, które czynią ze szkół miejsca zniechęcające do jakiegokolwiek innowacyjnej pracy dydaktycznej, a z nauczycieli i dyrektorów osoby zależne od niszczących ich aktywność decyzji kuratorów oświaty.

Uważamy, że nadszedł odpowiedni moment, aby Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wytyczył inaczej wieloletni kierunek zmian w pracy polskich szkół, prowadzących do wzmocnienia podmiotowości szkół, jej władz, nauczycieli, uczniów i rodziców, a także do odbudowania społecznego zaufania i godności zawodu nauczyciela. Bez tego trudno mówić o dobru kolejnych pokoleń młodych Polaków i naszej ojczyzny. **Apelujemy do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy o skierowanie projektu nowelizacji Prawa oświatowego z dn. 9 stycznia 2022 r. do ponownego rozpatrzenia przez Sejm, czyli o zawetowanie tego projektu jako szczególnie szkodliwego dla przyszłości polskiego szkolnictwa.**

Wyniki głosowania przeprowadzonego na posiedzeniu Rady Dziekańskiej WFPiK w sprawie zaopiniowania powyższego stanowiska w dniu 23 lutego 2022 r.: oddano 114 głosów na 187 członków Rady uprawnionych do głosowania – 104 głosy za poparciem stanowiska, 3 przeciw, 7 osób wstrzymało się od głosu.

DZIEKAN
Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej

prof. dr hab. Tomasz Mizerkiewicz